

„Dobře, dobře, to by asi šlo, mohu zajet do Amsterdamu a potkat se tam s vámi.“

„Skvělé, děkuju,“ spadl mladíkovi kámen ze srdce, což bylo slyšet i přes těch tisíc kilometrů z Prahy až do Leidenu.

„Až budete mít tu autobusovou jízdenku, zavolejte mi znovu na tohle telefonní číslo, jsem tu každý den od osmi do pěti hodin. Domluvíme se, kdy a kde se potkáme.“

„Dobře, děkuju, v každém případě brzy zavolám.“

„Můžu se jen zeptat, vy jste, předpokládám, Kateřinu znal?“

Na okamžik se odmlčel. „Ano, samozřejmě. Byla to moje matka.“

Leitner zůstal chvíli mlčky sedět a zíral před sebe. Zaplavily ho vzpomínky. Nevracely se mu ale ani tak vzpomínky na dobu prožitou v Československu, jako spíš na to, co zažil poté. Navíc ještě takové zvláštní, banální detaily. Třeba jak stojí před západoněmeckým úřadem v Hamburku, v kapse nervózně žmoulá svůj za celý život jen dvakrát použitý československý pas a odhodlává se vstoupit dovnitř. Jak si před spaním na tvrdém kavalci v táboře pro československé uprchlíky u Hannoveru zacpává pod kousavou prošívanou dekou uši, aby ho nerušilo chrápání sousedů, a v šeru se slzami v očích hledí na tu fotografii. Na její fotografii. Vidí mřížovaný vzor koberce v předsíni svých vzdálených příbuzných v Mannheimu, kde rozpačité stanul s ošoupaným kufříkem, tím jediným, co mu

zbylo, zatímco jeho prastrýc a prateta mlčky a se stejnou rozpačitostí pokyvují hlavami. Nebo jak zase uvazuje lodní ocelové lano na pachole na přístavní hráz, tentokrát v Duisburgu, a krabička cigaret mu přitom vypadne z náprsní kapsy bundy do temných vod Rýna. A co teprve na zbytky těstovin plovoucí v napuštěném dřezu plném mastného nádobí, které myl na holandské zámořské lodi předtím, než se tam vypracoval alespoň na kuchaře, či to, jak se o pauze v amsterdamské tiskárně svého dobře známého *De Telegraafu* za bujarého smíchu svých kolegů marně učí dialektu nizozemštiny. Vzpomíná na červený zapalovač se siluetami členů kapely Beatles, který mu před zkouškami na leidské univerzitě půjčovala Lotte, aby se mu z nervozity ještě víc neklepala kolena.

A teď tu sedí, po čtyřiceti letech sám s kocourem v antikvariátu, a zase ho dohnala minulost. Ačkoliv – dá se to tak vůbec říct, že člověka minulost dohání? Není tomu spíše tak, že je všechno prožité neustále s námi, maximálně živé pod povrchem a ovlivňuje nás to stejným způsobem jako třeba plamen pod hrncem, který v něm přivádí vodu k varu? Je pak minulost dobou skutečně minulou, anebo spíš jen ukrytou, protože člověk ztrácí schopnost tuto část reality vidět přímo před sebou?

Leitner se zvedl a šel stáhnout rolety ve výlohách, přičemž si všiml, že se tam venku za okny spustil hustý podzimní déšť. Vzal si kabát, zamkl dveře a vyšel ven na nábřeží. Nadechl se deštěm pročištěného vzduchu,

